

LBRIS

We know
books

David Foenkinos

LENNON

Traducere din limba franceză de

VASILE SAVIN



editura rao

PRIMA ȘEDINȚĂ

Ultima dată când m-am întins pe ceva ca să-i vorbesc unui necunoscut era pe vremea Bed-In cu Yoko. O săptămână în pat pentru Pace. Oamenii credeau că ne vor vedea făcând dragoste, când de fapt voiam doar să stăm de vorbă. Era prin... mă rog, în privința datelor nu prea trebuie să contați pe mine. Să zicem 1968. Zeci de jurnaliști veniseră să ne vadă. Erau alte vremuri. Nu știu dacă a fost de vreun folos. Dacă s-a câștigat vreo fărâamă de pace? Oricum, nu era mai prostesc ca o grevă a foamei. Doar că lupta s-a poziționat altfel. A noastră era orizontală. Unii au zis că eram niște megalomani. Se cânta *Give peace a chance*, se cumpărau pagini întregi în ziarele de prin întreaga lume pentru a se pune capăt războiului. Toți ne luau în bășcălie, dar, în fond, era pentru întâia oară când notorietatea era pusă în slujba pacifismului. Iar a noastră era fără precedent pe scara notorietăților. Nu se putea să nu profiți de ea. Imediat ce mă pișam contra vântului, gata, și apăream pe prima pagină a ziarelor. Paradoxul este că, adeseori, expunerea brutală în lumină mi-a permis să dispar. Devenind o imagine pentru toți, existam mai puțin. M-am diluat de atâtea ori în concepte. Iar de data aceasta era cel de John și Yoko.

John și Yoko pentru Pace. A fost cea mai vizibilă absență cu putință. Cred că nu am încetat niciodată să încerc să fug de mine însumi, ca și cum aș fi fost o plagă. Am spus-o: o parte din mine crede că sunt un amărât oarecare, iar o alta că sunt Dumnezeu. Așa că nu o să vă fie prea ușor să faceți ce v-ați pus în gând. Chiar dacă eu sunt de părere că tipul ce stă întins aici e mai degrabă cel amărât.

Trebuie să vă mărturisesc că nu vin aici întâmplător. Sunt călăuzit de privirea dumneavoastră. Când vă întâlnesc în lift, aveți un fel ciudat de a mă privi. O privire absolut neutră. E o Elveție privirea dumneavoastră. Cam de vreo cincisprezece ani, toată lumea se uită ciudat la mine. A fi eu însumi, înseamnă că cei care mă privesc nu au niciodată pe cineva normal în fața lor. Ei îl văd pe unul dintre Beatles, pe excitatul politic, pe cel nebun după Yoko, dar cu dumneavoastră nu este cazul. Și tocmai asta m-a atras. Apoi mai e și partea practică: aș putea veni să vă văd încălțat în papuci. Se va crede că merg să duc gunoiul, eu însă voi veni să-mi deșert sacul. Ca să ai un cabinet aici, trebuie să fii al dracului de dotat. Statul Dakota nu-i un imobil, ci un bârlog al celor avuți. Cum sunt și eu. Cum voi fi mereu de-acum încolo. Am zis că suntem mai populari decât Isus. Aș putea spune că sunt mai bogat decât Bangladeshul. Yoko se ocupă de banii mei, însă văd limpede că apartamentul nostru se tot mărește. În cazul în care o ține tot așa, am s-ajung să mă cac în mijlocul Brooklynului... Scuze... Am un umor... În fine, o să vedeți... Bine, am înțeles: dumneavoastră nu vorbiți. Curios, aș fi jurat că lucrurile stau tocmai invers. Aveți o figură de om cu teorii. Poate că o lăsăm pe mai târziu, da? Îmi veți face o sinteză. Dacă avem timp. Cu toate căte le-am

trăit, ne va trebui cel puțin un secol pentru analiza asta. Un secol cu tot cu zilele de sărbătoare.

E un moment atât de deosebit. Yoko este însărcinată. E-un miracol după atâtea sarcini pierdute. Este însărcinată cu fericirea mea. E însărcinată cu alinarea mea. Număr orele, minutele, secundele. E-atât de frumoasă, e rotunjoară, iar eu sunt fericit văzând rotunjimea asta. În sfârșit, încep să fiu fericit. Dracii mă furnică pe la tălpi, dar îi alung. Totuși fericirea aceasta ce se arată mă și înfricoșează. Nu știu ce trebuie să faci când ești fericit. Poate că asta vin să caut aici: modul de întrebuintare al fericirii. E ca și cum mi-ar fi dată acum, iar eu aș privi-o așa cum privești soarele. Cu teama că vei orbi în chiar clipa minunării.

N-am cunoscut decât spaima. Am încercat tot felul de drăcii ca să scap de ea. Drog, mult drog. La început fumam doar cannabis. Râdeam tot timpul. Mi se părea că fac o călătorie în timp, în copilărie și chiar că descopăr, în sfârșit, copilăria. Fumam cu toții de cum ne trezeam. La studio, ne piteam să nu ne prindă George Martin¹, producătorul nostru. Eram ca niște școlari. Ar fi trebuit să rămânem doar în acele volute. N-ar fi trebuit să continuăm să ne săpăm groapa. Însă asta mi-a schimbat complet viziunea asupra lucrurilor, raportul cu realul. Oare fără drog aș fi trecut de la *Love me do* la *I am the Walrus*? Nu știu. Poate că totul era acolo, în mine. Și chiar dacă m-aș fi îmbătat doar cu

¹ N. 1926. Producător, compozitor, dirijor, muzician și inginer de sunet. Uneori supranumit „al cincilea” Beatles, din cauza implicării ample în realizarea albumelor acestora. Considerat unul dintre cei mai mari producători de discuri din toate timpurile. În 1996 a fost ridicat la rangul de cavalier (n. red.)

apă, ar fi fost tot aia. Nu am cum să știu. Nimeni nu poate face drumul înapoi în venele sale.

A existat o scurtă perioadă în care am consumat halucinozene, însă adevărata revoluție a constituit-o LSD-ul. Deschiderea tuturor porților percepției. Lumea întreagă era cu totul altfel. Prima dată când am făcut-o senzația a fost la fel de intensă ca o dezvirginare. O dezvirginare a spiritului. Eram invitați la cină la dentistul nostru. Ce idee mai e și aia să fii prieten cu dentistul tău. Trebuie să te ferești de tipii care-și bagă nasul în gura ta. El ne-a dat LSD fără să știm. După părerea mea, voia să ne atragă într-un soi de amor colectiv. Toată lumea voia să-i reguleze pe Beatles. Când am plecat de la el, m-am urcat în mașină. Toată noaptea am văzut Londra răsturnată. Era ceva magic. Așa că am devenit dependent. Dar nicio clipă nu m-am gândit să-i fac apologia. Toți au crezut că *Lucy in the sky with diamonds* voia să însemne LSD. Nu-mi reveneam. Să fi fost, oare, inconștientul meu? După povestea asta, am luat inițialele de la toate cântecele mele ca să caut ceva mesaje codificate; degeaba, nu era nimic de găsit. Nimeni nu mă credea când spuneam că melodia îmi fusese inspirată de un desen al fiului meu. Oricum, de fiecare dată când am vrut să dezmint ceva, n-am fost crezut. Pe Paul, cu siguranță l-ar fi crezut, cu fața aia de om așezat la casa lui. Eu, în schimb, arătam prea intelectual, prea pervers ca să creadă cineva în castitatea imaginației mele. Uite, de-aia nu mai pot eu. De tot hazul este că un cercetător francez tocmai descoperise cel mai vechi schelet din lume, iar în acele momente la radio se auzea melodia mea. Așa că l-a numit Lucy. E tare, nu? E mai grozav decât să știi dacă acest cântec era sau nu o odă închinată drogului.

În fond, nu mai știu nici eu care-i adevărul. Îmi era așa de rău pe atunci. Nu știam ce să mai fac s-o duc mai bine. Pe urmă, am accelerat mișcarea trecând la heroină. Mă simțeam jalnic. Mă impresiona totul. Nimeni nu-și poate imagina cât sunt de timid. Poți să susții un concert în fața a cincizeci de mii de persoane și să-ți fie teamă ca de moarte la gândul de a-i vorbi unei femei. Nu mă mai suportam. Și nu mai eram mulțumit de formație. Mă comportam de parcă eram căsătorit cu Beatles, dar era ca o căsnicie care mă sufoca. Nu puteam vorbi. La prima călătorie în America, managerul ne interzisese să vorbim despre Vietnam. Probabil de aceea am explodat mai apoi și am vorbit numai de politică. Prea mi-au pus botniță, idioții. Eram patru băieți în vogă, dar o vogă glacială. Strigam după ajutor, iar oamenii aplaudau. Eram un animal înfricoșat. Mă simțeam atât de fragil încât mi se părea că toată lumea avea să mă evite. Aveam viziuni cu oameni care se urcau în trenuri și avioane ca să plece cât mai departe cu puțință de mine. Mereu am simțit asta. Am cântat atât de des încât nu voiam să fiu lăsat să cad. Și chiar cu dumneavoastră, am să încerc să fiu hazliu, să vă seduc un pic, să fac în așa fel încât să mă iubiți puținel ca să nu mă lăsați baltă. Știi, e ușor de ghicit, are legătură cu părinții mei. Au șters-o când eram mic. Nu-i nevoie de o ședință îndelungată pentru a înțelege că viața mea este o continuă încercare de a-i dovedi lumii că valerez ceva. Bine, dar... dacă nu mi-ar fi plecat părinții, ce s-ar fi întâmplat? Probabil că aș fi fost fericit. Și aș fi devenit dentist.

Ca să ies din impas, am participat la tot felul de experiențe. Am fost un adept al strigătului inițial. Prin strigăte se

încerca expulzarea din conștiință a dramelor copilăriei. În cursul acestor ședințe se plângea întruna. Aveam impresia că treaba mergea, dar nu prea cred, fiindcă durerea revenea mereu. Durerea nu intră în vacanță. Suferința este o eternitate. Înainte de strigăte, încercasem tăcerea. Acum, când mă gândesc, îmi spun că-i o absolută nebunie să văd în ce măsură am încercat de toate, ba și contrariul acestora. Am încercat să mă salvez prin meditație. Am plecat în India cu Maharishi, un fel de guru cu bărbuță. I-am făcut atâta reclamă. Vă imaginați? Să-i ai pe Beatles ca adepți? M-am trezit din toate astea. El, ca un mic pașă, stătea în bungaloul său, cu toți locotenenții lui care nu încetau să spună că făcea miracole. Se zvonea că încercase să se culce cu fete, aproape să le violeze. Am început să avem îndoieli. Am vrut să am o explicație cu el, dar nu folosea la nimic. Brusc, am văzut în ochii lui că-l durea în cot de noi. Decepția aceasta a fost atât de brutală, încât părea un fel de trăsnet de-a-ndoaselea. Am văzut în privirea lui întreaga ură pe care putea s-o simtă. În același moment, lumea începea să fie zen. Iar eu tocmai înțelesesem că visul ce se năștea dintr-o abundență multicoloră nu va dura. Am mai simțit și în ce măsură căutarea lui Dumnezeu era o noțiune pentru cei slabi, că la capătul acestei inspirații te putea aștepta și neantul. M-am întors de acolo într-o stare jalnică. Iar cea care m-a salvat a fost muzica. Am revenit cu cele mai frumoase cântece ale mele.

Așa că, vedeți dumneavoastră, am încercat tot felul de lucruri. Și mă aflu aici ca să vă vorbesc cu întreaga experiență a amărăciunii mele. Tare aș mai vrea să mă odihnesc acum. Aș dori să regăsesc inocența. Când dorm, visele au prostul obicei să mă trezească. Sunt bântuit de amintiri cumplite.

De cele din copilărie... și de faptele îngrozitoare... pe care le-am comis. Am avut atâta violență în mine. Am fost cât pe ce să ucid cu mâinile goale. Dar, deh, nu știu dacă vă pot povesti, așa, adevăratele porcării din mine. Probabil că da. Probabil că pot porni, în sfârșit, pe acest drum. A sosit clipa.

ȘEDINȚA A DOUA

Yoko a născut. Vă dați seama? Sunt tată. Iar fiul meu... fiul meu Sean este un geniu. O simt deja. A existat Mozart, a fost Einstein, iar acum Sean. A avut bunul gust să se nască tocmai de aniversarea mea, când am împlinit treizeci și cinci de ani. 9 octombrie 1975. E clar că 9 este cifra vieții mele. M-am născut pe data de 9, am întâlnit-o pe Yoko într-o zi de 9, și v-aș mai putea da zeci de motive care mă fac să fiu convins că îmi trăiesc viața sub semnul acestei cifre. Sunt gata să pariez că voi muri într-o zi de 9. Este cifra sfârșitului de ciclu. Cifra care anunță începutul unei ere. Ca și acum. Nașterea fiului meu este însoțită de o altă veste luminoasă. Avocatul mi-a spus că voi putea fi, în sfârșit, cetățean american. După atâția ani de luptă cu serviciile de imigrare, iată-mă un om admis. Am impresia că brusc mă aflu din nou pe rogojina vieții normale. Iar eu îmi doresc viața aceasta. O doresc ca un nebun. Vreau să rămân aproape de Sean. Doar asta contează. Gata cu Beatles. Gata cu muzica. Gata cu Nixon¹. Gata cu toate. Suntem aici,

¹ Richard Nixon (1913–1994). Al 37-lea președinte al SUA (1969–1974). A redeschis relațiile diplomatice cu China. A început retragerea trupelor americane din Vietnam. A început lupta contra drogurilor. A pus bazele primului tratat internațional împotriva proliferării armelor nucleare. A demisionat în urma scandalului Watergate, pentru că folosise Serviciile Secrete pentru spionarea opoziției democratice (n. red.)

acasă și profităm de timpul care trece. Stau în patru labe și am impresia că alerg.

Știu că recuperez tot acel timp pe care nu l-am petrecut cu Julian, primul meu fiu. Întreaga viață, înainte de a reuși, am ratat totul. Julian s-a născut în același timp cu apariția mea în lume. Eram un nemernic, asemenea tuturor celor care reușesc. Ne iubim copiii într-un mod diferit fiindcă suntem diferiți atunci când îi avem. Poate că nu-i numai atât. A nimerit-o prost. Și, pe urmă, nu știam ce să fac, eu n-am avut niciodată un tată, nu aveam vreun model. Uneori aș vrea să fac ceva, să recuperez ceea ce nu am știut să dau, însă nu reușesc. Nu l-am văzut mulți ani. Nu-i simțeam niciodată lipsa. În ultima vreme ne-a vizitat. Dar nu prea știam ce să fac cu el. Eram incapabil și de cel mai mic elan de tandrețe. Îi vedeam ochisorii rugători, iar asta îmi amintea felul jalnic în care îi cerșeam mamei mele un dram de afecțiune. Puteam fi mișcat, dar, nu, chestia asta mă făcea uneori să devin violent. Mi s-a întâmplat să fiu rău... Știu. Dragostea mea pentru el se lovește de tot felul de piedici. Asta e. Între noi se întind lumi pline de uscăciune. Îmi dau bine seama că lucrul ăsta trebuie că e încă și mai cumplit de când a apărut Sean. Mă descoperă plin de o iubire ne bună pentru un copil. În timp ce pe el l-am crescut cu dragostea unei seringi pentru o venă.

Întâlnirea mea cu Yoko a însemnat ștergerea vieții mele anterioare. În momentul în care am sărutat-o, am devenit amnezic. Julian s-a risipit în ceață. Fructul unei epoci ce dispăruse din mintea mea. Spun asta, încerc să găsesc niște motive, însă mi se pare ridicol să reflectezi la

iubirile pe care le-ai avut. Să te gândești la ceea ce simți ori nu simți. Sunt un instinctiv pur. Am trăit mereu sub dictatura sensibilității mele. Așa că nu-mi place să mai plusez. Uneori nu mai ai ce să adaugi în ceea ce privește afectivitatea redusă. Prietenii îți tot spun că există două tipuri de părinți: cei care reproduc schemele și cei care le distrug. Așa că, iată, mă regăsesc în toate. Am fost în toate felurile în viața mea și la fel și în privința educației. Îi dau lui Sean tot ce nu am avut eu niciodată. Împreună cu Yoko, îi oferim un cămin stabil, o dragoste solară. Iar în ceea ce-l privește pe Julian, am reprodus. Lui i-am transmis rădăcinile durerii mele. I-am transmis întreaga suferință de care am avut eu parte. I-am arătat toate respingerile a căror victimă am fost. Este adevărat că totul se stabilește înainte să împlinim cinci ani? Dacă este așa, atunci pentru mine este vorba de partitura dezastrului.

Partitura fragilității mele.

Chiar de la început, am auzit zgomotul asurzitor al bombardamentelor. N-am venit pe lume, ci am venit în haos. Liverpool era ținta bombelor germane. Știți, tot ce vă povestesc este un amestec de amintiri personale, din ceea ce mi-a putut povesti familia și, probabil, și din toate comentariile pe care le-am citit despre copilăria mea. Sunt atât de celebru încât viața mea le aparține tuturor. Toată lumea are o părere despre ceea ce am trăit. Așa încât mi se întâmplă să nu mai fiu sigur de nimic. Acum, însă, e altceva. Lumea mă uită un pic, iar eu mă simt în sfârșit liber să colind prin amintirile mele fără adăugirile celorlalți. Pot să-l văd pe copilul John cât mai de aproape. Îl pot lua de mână.